

og det er væsentlig med Tilstud dels fra Kommunerne, dels fra Private, at der er kommet saadanne Stoler frem, og det er en ganske naturlig Vei. Hvis man vil stille det Krav, at her skal en Lovordning til, skal jeg ikke have noget Væsentligt derimod; men jeg tror ikke, at det behøves. Jeg tror, at naar man kan gaa saa sikkert frem, som man her er gaaet, kan man nøies med, at Skolerne staa paa Finantsloven. Jeg skal ikke komme ind paa Fordelingsreglerne, men jeg skal dog nævne, at man naturligvis ikke her gaar i Blinde, men at Fordelingen sker efter følgende Momenter: I Forhold til Skolernes eget Tilstud, Undervisningstimerne, Eleverantallet, Undervisningen, Undervisningsfagenes Antal og flere andre Punkter og saa til sidst efter et vist Skjøn over Skolens Godhed. Altsaa, der tages forskjellige Momenter i Betragtning, og jeg tror, at Forholdet har udviklet sig ret godt i den Henseende. Selvfølgelig støtter den tekniske Undervisning sig væsentligst paa polyteknisk Læreanstalt og andre tekniske Læreanstalter, dels saaledes, at man forbereder Folk dertil og hjælper dem derind, og dels saaledes, at man faaer Lærere deraf. Det er ganske det samme Forhold, som man ønsker, at Landbrugsstolerne skulle staa i til Landbohøjskolen. Altsaa der er en vis formel Forskiel paa den Maade, den tekniske Undervisning er støttet paa, og den, man ønsker Landbrugsundervisningen støttet paa; men det forekommer mig ikke at kunne blive afgørende. Der er imidlertid ogsaa en anden Forskiel, og det er en reel Forskiel, nemlig den, at medens den tekniske Undervisning staaer med et Tilstud af 125,000 Kr. fra Staten, staa vi nu ved Landbrugsstolerne omtrent med Nul og Intet. Det er Forskiellen, og derfor er det dog et Spørgsmaal, naar man nu skal have fat paa dette Forhold, om man saa ikke bør tage fat til Bunds og søge en Lovordning for dem. Jeg skal omtale den om lidt, men allerede nu sige, at det er en Misforstaaelse at tro, at der skal være noget Løffende ved den Ordning. — Jeg sagde Nul og Intet! Det maa dog ikke tages altsfor bogstaveligt; thi paa Finantsloven staaer der 3,000 Kr., som kunne uddeles til Land- og Havebrugsstoler med Mønsterdyrkning af Huslodder. Denne Bevilling bruges ogsaa; jaaviddt jeg husker er det 4 Stoler, der sager Del i den; men det er jo ikke noget Betydeligt. Endvidere er der 1,000 Kr. til det theoretiske Landvæseninstitut i Odense. Jeg maa dog bemærke, at dette Beløb gives af den almindelige Konto til Landbrugets Fremme, som Ministeriet raader over; man vil ikke unddrage denne Stole denne Understøttelse, som den

har faaet i mange Aar, men der er ikke Noget til Skolen som Jagstole. Ganske vist ser jeg meget vel, at nogle Landbrugsstoler faae Understøttelse under Kultusministeriet i Form af Følkehøjskoler og betragtes som saadanne, hvad de for en stor Del ikke ere; der er allerede nu — saa det er i alt Fald ikke Noget, der behøver at være sig frem — 10—12 Stoler her i Landet, som væsentlig ere Jag-Landbrugsstoler. Men de kunne kun faae Understøttelse, forsaavidt Kultusministeren vil give dem Noget af Højskolebevillingen; som Landbrugsstoler, som Jagstoler kunne de ikke faae en Øre af Indenrigsministeren, fordi han ikke raader over noget Beløb dertil. Derfor mener jeg, at det kunde være betimeligt at tage dette Spørgsmaal op. I Fjor tog jeg det op, som det ærede Medlem, der førte Ordet for Mindretallet (Bloug), ganske rigtig mindede om, saaledes at jeg foreslog paa Landbohøjskolelovens § 5: „Under Højskolens Direktør henlægges Tilsynet med den Undervisning i Landbrug, der udenfor Højskolen meddeles i lærlige dertil bestemte og af Staten understøttede Jagstoler. Til Fremme af denne Undervisning kan af Statskassen anvendes et Beløb af indtil 40,000 Kr. aarlig.“ Skolerne vare da satte i mere organisk Forbindelse med Landbohøjskolen, idet Undervisningen skulde underlægges Direktøren og Skolens Lærere. Det gik man hørt fra i Folkethinget, idet man stillede en Sum til Ministerens Raadighed, hvilket efter min Mening maa forståas saaledes, at man kunde bruge det samme Apparat til Undersøgelse af Skolerne som tidligere. Jeg holder mig aldrig for stærkt til Formalia, og derfor tog jeg mod Forslaget. Skjøndt jeg naturligvis vilde have foretrukket det, jeg selv havde tilladt mig at foreslaa. Det er altsaa en Bevilling hertil, jeg foreslaar her, og jeg kan indstøde den Bemærkning i Anledning af en Udtalelse af det ærede Medlem for Frederiksberg (Schlegel), at det følger af sig selv, at denne Bevilling kun kommer til Anvendelse, forsaavidt Ministeren vil anvende den, og kun forsaavidt han vil anerkende en Skole og dens Undervisningsplan, uddeles Understøttelsen. — Dernæst skulle lige Understøttelser jo staa paa den aarlige Finantslov. I og for sig er det ikke nok, at de staa her; man kommer til hderligere at bestjæftige sig med dem. Det var ogsaa oprindelig Standpunktet den Gang. I Folkethinget blev det forandret saaledes, at man kom til i § 5 at sætte, at der, som det ærede Medlem har accentueret, kunde ydes 60,000 Kr. til Skolen, og at der kunde ydes indtil 60,000 Kr. til Elever, hvilke Penge